

KÁRPÁTI GÁBOR CSABA

Az asztrológiai világról

Asztrológiával foglalkozni napjainkban ismét népszerűnek számít. A modern megközelítés – mely a legtöbbször öntudatlanul is az általánosan elfogadott ateista-materialista világról épít – elsősorban pszichológiai, karakterológiai megfontolásból („milyen (nap)jegyben születél?”) vizsgálja az égi állásokat, és egyfajta ősi (épp ezért hitelesnek vélt) önismereti – de *selfhelp* értelemben vett önismereti – eszköznek tekinti az asztrológiát. Azonban kevesen teszik föl maguknak a kérdést, hogy a mai tudományos, napközpontú, galaxis központú, nagy-bumm központú világról – melyet szinte mindenki magától értetődőnek tart – vajon hogy egyeztethető össze az asztrológia geocentrikus, mi több, topocentrikus világról. Ha őszintén megvizsgáljuk a kérdést, be kell, hogy ismerjük: sehogy.

Ahhoz, hogy az asztrológiát illetően – véleményem szerint – helyes következtetésekre jussunk, legelőször és mindenekelőtt vissza kell térnünk a régiek által használt több évezredek világról, mely a korabeli gondolkodás megmásíthatatlan alapját és viszonyítási pontját képezte ugyanúgy, ahogy manapság ezt az ősróbbanás „meta-univerzuma” teszi. Ellenérvként fölmerülhet, hogy a modern tudományos világról igazságát és jogosságát a technika „vívmányai” és eredményei (látszólag) igazolják, ám mindez csak az emberiség jelenlegi szintjének horizontális kibontakozását mutatja. Tény, hogy ez a világról egy bizonyos fokig kimerítő pontossággal modellezi és írja le a durva fizikai világról, a *phüszisz* ontológiailag legalacsonyabb régiójának működését, ám semmit sem mond a „felsőbb” részéről: a lélek, a szellem (értelem) és a metafizika birodalmáról – Istenről nem is beszélve, „aki” a „felvilágosodásnak” nevezett elsötétülés óta, mint tudjuk, „meghalt”. A tradicionális létszemlélet mint principiális alap fog tehát elvezetni bennünket az asztrológiai tradícióhoz – ennél a pontnál azonban muszáj tennünk egy kis kitérőt.

„Modern tradicionális asztrológia”

Napjainkban – és nem csak Magyarországon – számos asztrológia irányzat létezik: pszichológiai asztrológia, humanisztikus asztrológia, uránuszi asztrológia... hogy csak néhányat említsünk a tucatnyiból. Ezek egyike a „tradicionális asztrológia” is, amit helyesebb lenne „modern tradicionális asztrológiának” hívni, ha ez nem lenne önellentmondás. Így a régi korok évezredek óta művelt, a mitikus Hermészről eredeztető asztrológiáját, mely a hellenisztikus kor és a középkor elméletére és gya-

korlatára épít, a fentiek miatt általában „klasszikus asztrológiának” szokták hívni, de valójában ezt kellene tradicionális asztrológiának nevezni.¹

A nominális tradicionális asztrológia a XX. század első felében jelent meg hazánkban, és olyan úttörő személyekhez kötődik, mint Györffy László, Baktay Ervin vagy Dubravszky László, akik a XIX–XX. század fordulójának (Brandler-Pracht, Schwickert, Glahn, Vehlouw stb. névével fémjelzett) német, illetve részben angol (Alan Leo, Robson stb.) iskoláját honosították meg.² Fenti magyar asztrológusok érdemeit – melyek elsősorban a matematikai, technikai alaposságukban foglaltatnak – nem kisebbítve meg kell jegyeznünk, hogy megközelítésük teljes mértékben igazodott a modern természettudományos szemlélethez, törekvéseik pedig az újkor azon tendenciájába illeszkednek, amely az asztrológiát a modern tudományok „rangjára” akarja emelni. Ez a törekvés, akarva-akaratlanul, éppen az asztrológia gyökereitől való eltávolodáshoz vezetett.

Érdeemes megjegyezni azt is, hogy a fönt említett német, illetve angol iskola vezéregyéniségei között számos teozófus volt, így alapvetően evolucionista álláspontot képviseltek, mely bizonyára hatott asztrológiájukra is. Ilyen volt a szabadkőműves Alan Leo is, akiről kevesen tudják, hogy ő vezette be a „napjegy asztrológiát” – azaz a Nap zodiakális helyzetétől függő karakterológiát –, ami addig tökéletesen ismeretlen volt bármely asztrológiai irányzatban. Ennek okát az adta, hogy Leót jövendőmondásért bíróság elé állították, mire ő úgy védekezett, hogy valójában karakterológiát művelt, ami tulajdonképpen az asztrológia fő célja és feladata.³ Ezzel az innovációval megásta a sírját a predikciót évezredek óta folytató, valóban tradicionális asztrológiának, és utat nyitott a *new age* parttalan asztrológiai burjánzása előtt – ennek eredményét, úgy gondolom, nem kell ecsetelni, elég csak a XX. század második felének (főleg angol-amerikai) asztrológiai irodalmára rátekinteni.

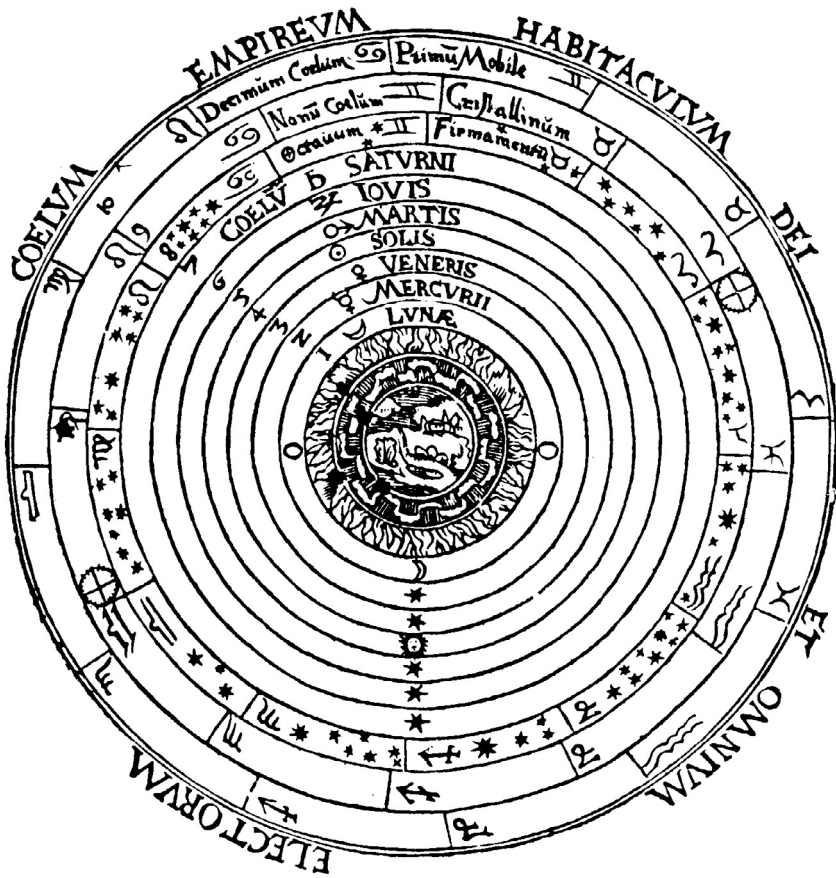
Az asztrológiai világbkép

A ptolemaioszi geocentrikus, a teremtett világ leírására és működésére vonatkozó világbkép valódi hagyományként évezredekken át meghatározta az ember szemlélet- és gondolkodásmódját, áttételesen a mindennapjait is. A világmindenség közép-pontjában áll a mozdulatlan Föld, melyet koncentrikus gömbökként vesz körbe 7 planetáris szféra, amelyet a csillagok háromosztatú szférája követ. E „fölktt”, mintegy az egész természetet (*phüszisz*) magába foglalva helyezkedik el az empüroszi ég: „a tüzes ég, Isten és az összes kiválasztott hajléka” (*Coelum empireum habitaculum Dei et omnium electorum*).

¹ John Frawley, a kérdő-asztrológia (*horary*) keresztes lovagja nemes egyszerűséggel „valódi asztrológiának” nevezi.

² A témában ld.: VESZPRÉMY Márton: „Baktay asztrológiájáról – újra” in *Orpheus Noster*, 2018/2, 18–41.

³ Vö. skyscript.co.uk/horary_prediction.html.

A geocentrikus világ ábrája

Ezt a modellt alapul véve rögtön érthetőbbé válik az a kozmogónia, amit Platón a *Timaiosz*-ban ír le.⁴ Eszerint az egész kozmoszt az isteni intelligencia hozta létre a Démiurgosz gondviselése (*pronoia*) révén, aki az ideák hasonlatosságára megformálta a világot. A Démiurgosz először megalkotta a világlelket az oszthatatlan, tiszta lét (*úszia*) és az osztható (anyagi) lét keverékéből, majd ezt az egészet a megfelelő matematikai arányok szerinti intervallumokra osztva létrehozott egy új keveréket, amelyből két kört formált.⁵ A külső kört az óramutató járásával megegyező („az Azonos mozgása”), a belső kört pedig azzal ellentétes irányú forgó mozgással („a Más mozgása”⁶) látta el, miközben a belső kört további hét körre osztotta. Így jött létre

⁴ Platón: *Timaiosz*, 32b–34a és 34c–37a. in *Platón összes művei* III. Budapest, Európa, 1984, 307–409.

⁵ A két kör asztrológiai kulcsban az égi egyenlítő és az ekliptika.

⁶ Az „Azonos” és a „Más” elnevezés arra utal, hogy minden létező részesül az Istennel való azonosság princípiumából – ettől lesz önazonos – és a változás, a mássá válás, ebből fakadóan a fölbomlás

a csillagok szférája és a hét planetáris szféra: Hold – Nap – Vénusz – Merkúr – Mars – Jupiter – Szaturnusz⁷ sorrendben. Ebbe a világlélekbe helyezte el a „világ testét” a négy őselem: a tűz, a levegő, a víz és a föld tökéletes arányú keverékéből, és ezt az érzékelhető (szenzibilis) világot is a legtökéletesebb formára, gömb alakúra gyúrta.

Arisztotelész „éterikus héjaknak” nevezte a planetáris szférákat, melyeknek anyaga az ötödik őselem, a változatlan és elpusztíthatatlan éter (*aithér*).⁸ Így ezek az éterikus szférák – a körmozgást leszámítva – változatlanok és tökéletesek, tehát isteni természettel rendelkeznek, mozgásukat pedig az őket uraló planetáris isteneknek köszönhetik. A szférák mozgása a kozmosz isteni rendje miatt összhangban van, amelynek forrása az első „Mozdulatlan Mozgató”, azaz Isten.⁹ A csillagok szférája forog a leggyorsabban, mivel ez áll a legközelebb Isten hatásához, lefelé haladva azonban a bolygószférák mozgása egyre lassul, míg legalul a Föld mozdulatlan.¹⁰ Ebben a Hold alatti szférában már a folyamatos változás: a keletkezés és a pusztulás uralkodik – ezért is tartotta a közép-platonikus Plutarkhosz „a halál és a halottak lakhelyének”, a Hold szféráját pedig az élet és a halál határának.

A legkülső bolygószférát, a Szaturnusz szféráját a háromosztatú csillagszféra követi: elsőként a változó nagyságú és folyamatosan mozgó¹¹ csillagképek szférája határolja, ami még a formai megnyilvánulás világához tartozik. „Fölötte” helyezkedik el az anyagi és a szellemi világ átmenetét képező kristályos ég (*Crystallinum firmamentum*), a térben állandó nagyságú (30°-os) csillagjelek szférája, azaz a sziderikus zodiákus, amit a térben és időben változatlan, tehát örök csillagjegyek formánküli szférája, a tropikus zodiákus zár le. Ez a legfelső rész az „első mozgató”, és térbeli és időbeli változatlansága okán ez áll legközelebb az örökléthez és a tökéletességhez. (Amikor tehát asztrológusok arról vitatkoznak, hogy melyik zodiákus a „hitelesebb”, érdemes belegondolni, hogy a tropikus zodiákus ontológiailag magasabb szinten áll, mint a sziderikus, ami közelebb lévén a Földhöz, már némileg torzult, bár még az ideák világához, azaz a világ értelméhez tartozik. A csillagképek szférája már tisztán formai – így természetéből adódóan torzult –, és a világlélek

.....
elvéből is. Vö. *Corpus Hermeticum* IV. 11. in *Hermész Triszmegisztosz bölcsessége* (ford. Hamvas Endre). Budapest, Szenzár, 2020, 66.

⁷ Ezek a ma használatos elnevezések, a régiek természetesen a Szeléné/Luna, Héliosz/Sol, Aphrodité/Venus, Hermész/Mercurius, Arész/Mars, Zeusz/Iuppiter és Kronosz/Saturnus elnevezést használták.

⁸ Vö. Pszeudo-Arisztotelész: *A világrenel*, 392 a. (ford.: Bugár M. István). Budapest, Akadémiai, 2009. Az éter változatlan, mivel keveretlen és isteni.

⁹ Arisztotelész: *Metafizika*, 1074 a. (ford. Halasy Nagy József). Budapest, Tankönyvkiadó, 1962, 278.

¹⁰ A bolygók szekunder (zodiakális) mozgása (az „ellentétes mozgás”, *Corpus Hermeticum* II. 6.) természetesen a Földhöz közeledve egyre nagyobb, ami viszont a csillagszféra leggyorsabb, primer irányú elsődleges mozgásához (az „Azonos” mozgása – Platón) képest egyre kisebb. Minél sűrűbb az anyag, és ontológiailag minél távolabb van az Eredettől, annál nagyobb az isteni akarattal szembeni inerciája, más szóval lázadása.

¹¹ Az állócsillagok – ahogy a sziderikus zodiákus is – 72 évente egy fokot mozognak zodiakális irányban a mozdulatlan tropikus zodiákushoz képest. Ez a világlélek előző oldali ábráján is szépen látható.

részét képezi, ezért főleg ómenológiai megfontolásokra alkalmazták, ami a mezopotámiai agyagtáblákon jól nyomon követhető.)

A világ működése

A világ teremtése – erősen leegyszerűsítve és képletessé téve az ismertetett modell alapján – „fönről lefelé” történik. Isten (maga az Abszolútum) az ősállapotban létezik (a „tisza lét” értelmében), és rajta kívül nincsen semmi – ez utóbbi állapot paradoxnak tűnő módon a későbbiekben sem fog változni –, majd úgy dönt, hogy saját képére és hasonlatosságára megteremti a világot: „értelmet oltva a lélekbe s lelket a testbe”.¹² Pontosabban fogalmazva: meg akarja teremteni a világot, és meg is teszi. A benne kezdetektől fogva meglévő, rendezetlen, kaotikus, megnyilvánulatlan ősanyagból (*prima materia*) rendezett világot, kozmoszt teremt, amelyet – hermetikus képpel élve – „körülvesz”.¹³ Így „joggal nevezik Isten templomának a világmindenséget”.¹⁴

Platón úgy írja le a folyamatot, hogy létrejön az örök és változatlan kozmosz, ahol még nem létezik az idő, és ez a kozmosz tele van változatlan őskekkel, ideákkal (*eidosz*). Ez az intelligibilis kozmosz a tiszta lét világa, amely természetesen mentes mindenféle anyagiságtól, mulandóságtól, és csak intellektuális intuícióval (*noészisz*) közelíthető meg. Az ideák a legbelsőbb lényeket (*úszia, essentia, esse*) jelentik, amelyek a létezőket azzá teszik, amik valójában.¹⁵ Ebben a világban már létezik egy szellemi Nap¹⁶ – az egyiptomiak Atummal, az őskaószból kiemelkedő, elsődleges teremtő istennel, a lenyugvó Nap istenével azonosították –, aki (érzékszervvel) láthatatlan fényével az isteni akarat közvetítője az intelligibilis kozmosz (melynek „legalsóbb szférája” a sziderikus zodiákus) és az éterikus kozmosz között.

Itt külön ki kell térnünk a fényre mint az asztrológia központi fogalmára.¹⁷ A fény – a fogalom legátfogóbb értelmében – Istentől mint Eredettől kiindulva,¹⁸ a hierarchikus létszinteket összekötve átjárja az egész kozmoszt. Az isteni akarat elsődleges forrása az intelligibilis kozmoszban (a világ értelmében) a spirituális Nap (a „Világ Szíve”¹⁹), aki közvetlen összeköttetésben áll a bolygószférák közepén elhelyezkedő Nappal (aki a spirituális Nap szimbóluma), így valósítva meg a kapcsolatot

¹² Platón: *Timaios*, 29e–30c.

¹³ *Corpus Hermeticum* XVI. 3.

¹⁴ Macrobius: *Kommentár Scipio álmához*, I. 14. 2.

¹⁵ Egy profán példával élve: a delfin láthatatlan ideája, lényegisége, esszenciája teszi a megtestesült, érzékelhető delfint delfinné.

¹⁶ Vö.: *Corpus Hermeticum* XVI. 17. Guénon a spirituális Napot a világ centrumával, az ég szívével azonosítja. Ld. „A sugárzó szív és a lángoló szív” in *A szent tudomány szimbólumai*. Budapest, Szentzár, 2023, 409–414.

¹⁷ Nem véletlen, hogy az indiai asztrológia elnevezése: *dźsjótiś*, melynek jelentése: 'a fény tudománya'.

¹⁸ Vö.: „És Isten szólt: »Legyen világosság!«” (*Teremtés könyve* 1:3)

¹⁹ Vö.: Guénon: „Szív és agy” in *A szent tudomány szimbólumai*, 415–425.

a világ értelme és a világ lelke (az éterikus kozmosz) között. A Napból érkező fizikai fény pedig az éter (a kvintesszencia) hordozója, azaz az isteni akarat közvetítője a szublunáris szférában (a világ testében), emellett az isteni Intellektus szimbóluma is, melyből az isteni akaratra lehet következtetni²⁰ – többek között ezért is volt alapvető fontosságú a láthatóság a régi asztrológiában, aminek semmi köze bármiféle fizikai erőhatáshoz, gravitációs hullámokhoz, elektromágneses sugárzáshoz stb.

Visszatérve a világ teremtéséhez, Isten az éterikus kozmoszban kialakított hét szférába a világ 7 urát (*koszmokratór*), a hét planetáris istent²¹ – Kronosz, Zeusz, Arész, Hélios, Aphrodité, Hermész és Szeléné – helyezi az itt ismertetett káldeus sorrendben, akik az isteni akarat végrehajtói, égi ágensei lesznek.

Ennél a pontnál érdemes kitérni egy az asztrológiában folyamatosan jelen lévő dilemmára, miszerint a planéták hatnak-e vagy csak szimbólumok az égen, mindenféle hatás nélkül. Az eddigiekben áttekintett világgép alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a metafizikai szintről érkező isteni akarat megjelenik az éterikus kozmoszban, amelyet a planetáris istenek mint Isten ágensei közvetítenek a szublunáris szférába az értelmet, rendezőelvet képviselő éter segítségével. Az istenektől érkező hatás a legalsóbb szférán, a Hold szféráján keresztül éri el a Földre, és ott eseményeket vált ki. Az égen látható planéták az istenek lakhelyei, melyek mozgásukkal, egymáshoz viszonyított elhelyezkedésükkel az isteni hatásokat, a planetáris istenek cselekedeteit szimbolizálják. Összefoglalva: maguk a fizikai égitestek nem hatnak a szó materiális (se finomanyag!), fizikai erőhatás értelmében, ám belőlük lehet következtetni az őket uraló planetáris istenek *hatására*. Egy hasonlattal élve: ha az isteni akarat maga a tiszta fény, akkor a 6+1 planetáris isten olyan, mint egy-egy színszűrő, melyek a saját esszenciális természetüknek megfelelően alakítják ezt a fényt.²² A szűrők kölcsönhatásából adódó fényjelenség határozza meg az idő minőségét, ezáltal az események alakulását a Földön.

Az idő genezise

A görögök az idő természetét két istennel: Kairosszal és Khronosszal jellemezték. Khronosz (nem keverendő Kronosszal, Zeusz apjával!), a kígyótestű, háromfejű ősi isten képviseli a megnyilvánuló, mennyiségi, mérhető és lineárisnak tűnő időt, ahol a három fej a múlt, a jelenre és a jövőre utal. Platón szerint Khronosz, az idő: „az örökkévalóság mozgó, szám szerint tovahaladó örök képmása”, ami az „éggel

²⁰ Lényegét tekintve a fenti elv a sztoikusoknál a világot átható *pneumában* jelentkezik, míg a középkorban ugyanezt a *spiritusszal* magyarázták.

²¹ Platón a *Törvények*ben kifejti, hogy a látható planéták mozgásának okai az őket irányító lelkek – azaz az istenek (*Törvények*, 899b).

²² A „+1.” planetáris isten a középen elhelyezkedő Nap, a fehér fény forrása (az Eredet szimbóluma), amelyből színbontással létrejön a szivárvány 6 színe. René Guénon: „A hét sugár és a szivárvány” in *A szent tudomány szimbólumai*, 346–349.

együtt jött létre”.²³ A kulcs itt a (kör)mozgásban van, ugyanis Isten már a megnyilvánult világ teremtésének kezdetén létrehozta a világlélek egyenletes, örök körforgását: az „Azonos” mozgását, mellé pedig megalkotta a „Más” mozgásait is. Így, az ég szféráinak egyenletes körforgásával – azaz a tökéletes mozgással – alkotta meg a khronoszi időt, „mely az örökkévalóságot utánozza”, amit azáltal tett érzékelhetővé és mérhetővé, hogy bolygókat helyezett a Más egyes szféráira, az egyiken pedig fényt gyűjtött, „amelyet Napnak nevezünk”. Ezzel megalkotta a napok (Nap), a hónapok (Hold), az évszakok és az év (Nap) ciklikus változását.²⁴ Így nemcsak a térben alakított ki rendet (*koszmosz*), hanem a (*khronosz*) időben is: a ciklikus ritmus ugyanis nem más, mint az időben megnyilvánuló rend.

Khronosszal szemben Kairosz a minőségi idő, avagy az idő minősége, ami a gyakorlatban a megfelelő pillanatban kapható el. Kairoszt egy olyan futó ifúnak ábrázolják, akinek a tarkója kopasz, elől viszont a haja a szemébe lóg. Ez annak a szimbóluma, hogy aki még Kairosz előtt áll, az üstökön tudja ragadni a megfelelő időpontot, ám aki mellett már elfutott, az képtelen hátulról (és utólag) megragadni a múlt pillanatot.

A hermetikus alapelv szerint a Föld egy adott időpillanatának minősége az ég aktuális állapotának minőségét hordozza magában. Eszerint azok az események képesek elkezdődni/megszületni, fennmaradni vagy megszűnni, amelyek minősége harmóniában van az adott pillanat minőségével. Képletesen szólva az időkapu csak bizonyos jellegű események létrejöttére, fennállására, befejezésére alkalmas, másokéra pedig nem. Az asztrológiában ez az elv az időpont kiválasztásban (*katarkhé*) játszik főszerepet, ahol valaminek az elkezdéséhez az adott dolog/esemény minőségének legmegfelelőbb időpontot – azaz a hasonló időminőséget – kell megtalálni.

Kairosz a halhatatlan isteni világhoz, Khronosz a halandó földihez tartozik, így Kairosz Khronosz fölött áll. Kairoszt azonban nem lehet úgy mérni (kronologikusan), mint Khronoszt. Erre való az asztrológia közvetett módszere, ami az időt generáló khronoszi bolygómozgásokból következtet a kairoszi időre, az idő minőségére.

Ha egy körként ábrázoljuk az időt, akkor a jelen egy kiterjedés nélküli pont, egy szingularitás: a kör középpontja, ami valójában nem létezik a kronologikus síkon, csak az örökkévaló jelenben. Amikor ez az örökkévaló jelen kapcsolatba lép a megnyilvánult világgal, akkor Khronoszon keresztül jelenik meg, ami igazából egy időintervallum. Ez azonban már elegendő ahhoz, hogy ebből az aktuális bolygóállások segítségével következtetni lehessen az idő minőségére.

Az asztrológia tehát összekötő kapocs Kairosz: az idő minősége, esszenciája, lényege és Khronosz: az idő mennyisége, szubsztanciája, az időminőség hordozója között. Az asztrológiai előrejelzéssel (*praedictio*, „jóslás”) az ember a halhatatlanság

²³ *Timaiosz*, 37d.

²⁴ „A többi bolygó periódusát azonban az emberek, kivéve egynéhányat a sok közül, nem vették észre” (*Timaiosz*, 39d), mint például a két külső bolygó, a Jupiter és a Szaturnusz kb. 20 évente ismétlődő együttállásait („nagy együttállások”), melyek a világban bekövetkező, nagyobb horderejű dolgokat jelzik.

egy részét birtokolhatja, ugyanis kapcsolatba kerülhet Kairosszal. Vettius Valens szerint az előrejelzés kulcsa pedig egy *daimón*, aki éppen az előrelátás (*pronoia*) adománya révén köti össze az ember világát az istenek világával.²⁵

*

Jelen tanulmányban bemutatott, a hermetikus-püthagoreus-platóni hagyományon alapuló tradicionális (nyugati asztrológiai) világkép jelenti a kiindulópontot, a fundamentumot, melyre alapozva a jelenkori irányzatok közül a klasszikus asztrológia a saját gyakorlatát építeni, az egyes technikákat alkalmazni törekszik. Ez indokolja többek között, hogy miért csak 7 planétát és 7 aspektust vesz figyelembe, hogy miért nem tabutéma a halál, hogy hogyan segít a személyes *daimón* („órangyal”) felülkerekedni a Sors béklyóin stb.

Végezetül fel kell tennünk a megkerülhetetlen kérdést: mi a (valódi) célja az asztrológiának? A mai gyakorlattal szemben nem a karakterológia, az öncélú jellemábrázolás, és nem is a pszichológiai fájdalomcsillapítás, hanem a valódi „ismerd meg Önmagad” (*gnóti szeauton*): az isteni *Átma* minél teljesebb birtokba vétele, azaz hermetikus-platonikus megfogalmazásban: az Értelme (*Núsz*) segítségével a szférákon keresztül fokról-fokra történő fölemelkedés, a megistenülés (*theószisz*).²⁶

Bibliográfia

- Arisztotelész: *Metafizika* (ford. Halasy Nagy József). Budapest, Tankönyvkiadó, 1962.
- Corpus Hermeticum in *Hermész Triszmegisztosz bölcsessége* (ford. Hamvas Endre). Budapest, Szentzár, 2020.
- Frawley, John: *A valódi asztrológia*. Chemix Kft., 2002.
- Greenbaum, Dorian: *The Daimon in Hellenistic Astrology*. Leiden–Boston, Brill, 2015.
- Guénon, René: *A szent tudomány szimbólumai*. Budapest, Szentzár, 2023.
- Iamblikhosz: *De mysteriis* (Iamblichus: *De mysteriis* – tr. E. C. Clarke & J. M. Dillon. Atlanta, Society of Biblical Literature, 2003.)
- Macrobius: *Kommentár Scipio álmához* (*Commentary on the Dream of Scipio* – tr. W. H. Stahl. Columbia University Press, 1952).

²⁵ Dorian Greenbaum: *The Daimon in Hellenistic Astrology*. Leiden–Boston, Brill, 2015, 36–39.

²⁶ Vö.: *Corpus Hermeticum* I. 26., X. 7–9; ill. Iamblikhosz: „a szent *theurgia* révén emelkedjünk föl a magasabb rendű s egyetemesebb és a végzetet meghaladó dolgokhoz az Istenig és a Démiurgosz, elszakadván az anyagtól, és nem használva semmi más segítséget, mint csupán a megfelelő pillanat megfigyelését.” *De mysteriis*, VIII. 4. Ford.: Imregh Monika és Vassányi Miklós in *Orpheus Noster*, 2013/4, 150.

Platón: Timaiosz in *Platón összes művei* III. Budapest, Európa, 1984.

— Törvények in *Platón összes művei* III. Budapest, Európa, 1984.

Pszedo-Arisztotelész: *A világról* (ford.: Bugár M. István). Budapest, Akadémiai, 2009.

Valens, Vettius: *Anthology (The Anthology)* – tr. R. Schmidt, Project Hindsight, 1993–1997; tr. M. T. Riley, Amor Fati Publications, 2022).

Rezümé

A klasszikus/tradicionális (nyugati) asztrológia talapzatát a XVII. századig egységes – hierarchikus és szférikus – világról határozta meg. Ez a világról, amit most nevezünk „asztrológiai világról”, a hermetikus-püthagoreus-platóni hagyományon alapult, melyre az asztrológia mint „alkalmazott hermetika”, a platóni világlélek tudománya épült. Jelen tanulmány filozófiai megközelítésből tárgyalja az asztrológiai tradíció alapelveit, amelyek elválaszthatatlanok a világról teremtésétől és működésétől, melyet Platón a Timaioszban hagyományozott ránk.

Kulcsszavak: asztrológiai tradíció, Platón, Timaiosz, hermetizmus, ontológia

Abstract

On the Astrological World View

The basis of classical/traditional (Western) astrology was defined by a unitary – hierarchical and spherical – world view until the 17th century. This world view, which we now call the „astrological world view,” was based on the Hermetic–Pythagorean–Platonic tradition on which astrology as „applied hermetics,” the science of the Platonic World Soul, was built. The present paper discusses the basic principles of the astrological tradition from a philosophical approach. These principles are inseparable from the creation and functioning of the World which Plato transmitted to us in his dialogue Timaeus.

Keywords: Astrological tradition, Platon, *Timaeus*, hermetism, ontology